

Beslissing OM n.a.v. oordeel 2018/LZA2/05

Samenvatting

In deze zaak stond de vrouw onder controle bij een UMC in verband met een foetale groeirestrictie en placenta-insufficiëntie vanaf een zwangerschapsduur van 22 weken. Tijdens een geavanceerd echoscopisch onderzoek (GUO) werd, bij een zwangerschapsduur van 28 weken en 5 dagen een vergoot hart gezien met een randje pericardvocht¹, passend bij een ernstige foetale groeirestrictie. Daarnaast werd schade aan de hersenen gezien en werden cysten gezien in de zijhoornen van de hersenholttes. Bij een zwangerschapsduur van 31 weken en zes dagen werd een neurosonogram gemaakt. Deze liet meerdere afwijkingen zien van de foetale hersenen. Ook werd een iets vergroot hart gezien (cardiomegalie) met aanwijzingen voor een tricuspidalisinsufficiëntie².

Op grond hiervan bestond een sterke verdenking op een genetische metabole aandoening³ of een aangeboren cytomegalovirus-infectie (CMV-infectie)⁴. Vervolgens werd een vruchtwaterpunctie verricht ten behoeve van genetisch onderzoek (WES⁵-onderzoek).

Bij een zwangerschapsduur van 32 weken en 3 dagen werd in een ander ziekenhuis een MRI van de foetus verricht. Deze bevestigde de bevindingen van het in het UMC gemaakte neurosonogram. Bij een zwangerschapsduur van 33 weken en 3 dagen werd de uitslag van het genetisch onderzoek bekend; er werden twee verschillende mutaties gevonden in het ECHS1-gen. Mutaties in dit gen geven als kenmerken een metabole aandoening met ernstige mentale retardatie en cardiomyopathie⁶. De afwijkingen die werden gezien tijdens GUO en de MRI pasten bij de in het genetisch onderzoek gevonden mutaties.

De prognose was zeer somber. Er was sprake van een ernstige ontwikkelingsstoornis van de hersenen. De verwachting was dat het kind zeer beperkt motorisch en cognitief zou functioneren, voedingsproblemen zou ontwikkelen evenals axiale hypotonie⁷ met spasticiteit en epilepsie. Postpartum bestond een grote kans op vroegtijdig overlijden (als gevolg van een virale infectie), voorafgegaan door

¹ Vocht in het hartzakje

² Een lekkage van één van de vier hartkleppen

³ Erfelijke stofwisselingsziekte

⁴ Een aandoening waarbij een kind tijdens de zwangerschap via de moederkoek besmet raakt met het CMV-virus.

⁵ Whole Exome Sequencing: dna-onderzoek waarbij alle bekende genen in één keer kunnen worden bekeken. WES kan helpen de oorzaak te vinden bij verdenking op genetische aandoening.

⁶ Hartspierziekte

⁷ Verlaagde spierspanning

complete afhankelijkheid. Kinderen met deze aandoening hebben een mediane overlevingsduur van ongeveer 20 maanden. Na de geboorte zou het kind volledig afhankelijk zijn van het medisch zorgcircuit, niet kunnen communiceren en niet zelfredzaam zijn. Er waren geen behandelmogelijkheden om de prognose te kunnen verbeteren.

Gezien de sombere prognose verzochten de ouders om beëindiging van de zwangerschap. Zij wilde hun kind een lijdensweg besparen en wilden de geboorte niet afwachten.

Nadat de bevindingen van alle onderzoeken waren besproken en er consensus was over het vastgestelde klinisch beeld en de verwachte prognose, is bij een zwangerschapsduur van 33 weken en 4 dagen foeticide verricht.

Oordeel Beoordelingscommissie LZA/LP

De Beoordelingscommissie overweegt dat de gestelde diagnose en prognose van zodanige aard was, dat een medische behandeling na de geboorte zinloos werd geacht omdat geen enkele behandeling een verbetering van de uitkomst zou geven. Het betrof een aandoening die, indien tot afbreking zou worden besloten, in categorie 2 valt.

Op basis van de door de arts gegeven informatie oordeelt de Beoordelingscommissie dat er sprake was van te voorzien fysiek uitzichtloos lijden bij het kind, bestaande uit ernstige psychomotore retardatie, voedingsproblemen en epilepsie. Het kind zou niet kunnen communiceren, niet zelfredzaam zijn en volledig afhankelijk zijn van het medisch zorgcircuit.

Voorts constateerde de Beoordelingscommissie dat de ouders volledig op de hoogte zijn gebracht en uitgebreid zijn voorgelicht, ook over het alternatief van het uitdragen van de zwangerschap. De arts is op basis van meerdere gesprekken met de ouders tot de conclusie gekomen dat er geen andere oplossing was voor de situatie waarin het kind en de moeder zich bevonden. De Beoordelingscommissie was van oordeel dat het verzoek tot beëindiging van de zwangerschap vrijwillig, weloverwogen en consistent was.

De Beoordelingscommissie overweegt dat het verzoek tot afbreking van de zwangerschap drie maal is besproken in een multidisciplinair overlegteam. Eén van deze overleggen heeft in het kader van een second opinion plaatsgevonden in een ander ziekenhuis.

Tenslotte constateert de Beoordelingscommissie dat de afbreking van de zwangerschap door middel van foeticide is verricht. De foeticide is verricht voordat de bevalling werd ingeleid. De Beoordelingscommissie overweegt dat de beslissing

tot het toepassen van foeticide zorgvuldig en weloverwogen is genomen en dat de uitvoering ervan medisch zorgvuldig is geweest.

Beoordeling Openbaar Ministerie

Het College is van oordeel dat de arts geen strafrechtelijk verwijt valt te maken. Naar het oordeel van het College kon de arts in redelijkheid tot de overtuiging komen dat de ongeborene een aandoening of combinatie van aandoeningen had die van zodanig aard was, dat na de geboorte zou worden afgezien van een medische behandeling, omdat medisch ingrijpen naar heersend medisch inzicht zinloos zou zijn. De arts kon voorts, naar het oordeel van het College, tot de overtuiging komen dat bij de ongeborene sprake was van te voorzien uitzichtloos lijden. Ook heeft de arts gehandeld conform de overige zorgvuldigheidseisen.

Beslissing

Nu de arts geen strafrechtelijk verwijt valt te maken omdat sprake is van overmacht, heeft het College de zaak onvoorwaardelijk geseponeerd.